

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Навчально-науковий інститут психології та ментального здоров'я
Кафедра медичної психології та психіатрії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 Інна АНДРУШКО
«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

ОК 8 МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ

Підготовки другий (магістерський) рівень
галузі знань С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини
спеціальності С4 «Психологія»
професійної кваліфікації «Клінічний психолог»

2025 рік

Робоча програма з дисципліни «**Методика соціально-психологічного тренінгу**» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «Магістр психології», професійної кваліфікації «Клінічний психолог».

29 серпня 2025 року - 24 с.

Розробники:

Доцент ЗВО кафедри медичної
психології та психіатрії

Олександр БЕЛОВ

Асистент кафедри медичної
психології та психіатрії

Вікторія ШЕРЕМЕТА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри медичної психології та психіатрії

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри
медичної психології та психіатрії

д.мед.н., проф. Наталія ПШУК

Схвалено Науково-методичною радою Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної ради
Навчально-наукового інституту
психології та ментального здоров'я

д.мед.н., доц. Олександр БЕЛОВ

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» складена відповідно до ОПП «Клінічна психологія» (2025) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальності С4 Психологія

на підставі Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 24.04.2019 р. № 564. з урахуванням професійного стандарту «Клінічний психолог», затвердженого ГС «Національна психологічна асоціація» (протокол № 06/1 від 22.05.2025 р.).

Анотація навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у закладах вищої освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 Психологія.

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Клінічна психологія», циклу професійної підготовки магістра психології, розрахована на 5 кредитів, які здобувачі освіти засвоюють протягом I семестру на 1 році навчання для очної форми навчання.

Основним фокусом програми є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системних знань і практичних умінь щодо проєктування, проведення, аналізу та оцінювання соціально-психологічного тренінгу в освітньому, клінічному, організаційному й консультативному середовищах.

Предметним напрямком дисципліни є теорія і практика групової тренінгової роботи: групова динаміка, фасилітація, психологічна безпека, тренерська позиція, методи активного соціально-психологічного навчання, розробка тренінгових програм, проведення вправ, організація рефлексії, супервізійний аналіз і оцінювання ефективності тренінгового впливу.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр психології», професійної кваліфікації «Клінічний психолог» за спеціальністю С4 Психологія галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (Вінниця - 2025);

навчального плану Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я ОПП «Клінічна психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня за спеціальністю С4 Психологія на 2025-2026 навчальний

рік;

чинного Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова;

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у закладах вищої освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності С4 Психологія.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки студентів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі іспиту згідно навчального плану для спеціальності С4 Психологія (ОПП «Клінічна психологія»).

Предметом дисципліни є теоретичні та практичні засади проектування, організації, проведення й оцінювання соціально-психологічного тренінгу; закономірності групової динаміки; психологічна безпека і професійна етика; тренерська позиція та фасилітація; методи активного соціально-психологічного навчання; розвиток комунікативної, емоційної, рефлексивної та командної компетентностей; супервізійний аналіз та оцінювання ефективності тренінгового впливу.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» ґрунтується на базових знаннях, набутих студентами під час здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та інтегрується з дисциплінами загальної підготовки «Етика наукового дослідження та академічна доброчесність» і «Філософські проблеми сучасної психології».

Дисципліна закладає основи для вивчення студентами дисципліни професійної підготовки «Технології сучасної психотерапії», що передбачає інтеграцію викладання з даною дисципліною та застосування знань з навчальної дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» в процесі подальшого навчання, під час проходження виробничої і переддипломної практик та у професійній діяльності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» є набуття студентами ґрунтовних теоретичних знань

і практичних умінь, необхідних для науково обґрунтованого проєктування, етичного проведення, фасилітації, аналізу та оцінювання соціально-психологічних тренінгів з урахуванням запиту групи, професійного контексту, групової динаміки, безпекових вимог і меж компетентності психолога.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів умінь: аналізувати теоретико-методологічні та історичні підходи до соціально-психологічного тренінгу й активного соціально-психологічного навчання; визначати запит, потреби цільової групи, мету, завдання та очікувані результати тренінгової програми; проєктувати структуру, сценарій і логіку тренінгового заняття з урахуванням часу, ресурсів та професійного контексту; добирати тренінгові методи, вправи та способи рефлексії відповідно до цілей, віку учасників і вимог психологічної безпеки; аналізувати групову динаміку, фасилітувати взаємодію, працювати з опором, складною поведінкою та конфліктними ситуаціями; застосовувати активне слухання, емпатійну відповідь, асертивну комунікацію, «Я-повідомлення» і конструктивний зворотний зв'язок; формувати психологічно безпечний простір, укласти груповий контракт, забезпечувати добровільність, конфіденційність і професійні межі; проводити тренінговий фрагмент, модерувати групову дискусію, організовувати рефлексію та завершення групової роботи; оцінювати ефективність тренінгу за допомогою вхідної і вихідної діагностики, анкет, поведінкових індикаторів та якісного аналізу; здійснювати самоаналіз, документування й супервізійний розбір власної тренінгової роботи.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з ОПП дисципліна «Методика соціально-психологічного тренінгу» забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

Інтегральна (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми клінічної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну, психокорекційну, психотерапевтичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології, визначати та планувати промоційну та профілактичну стратегію для пацієнта, обирати та застосовувати інструменти промоційної та профілактичної роботи з пацієнтом, оцінювати ефективність обраної стратегії та застосування промоційних та профілактичних інструментів.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК 11. Здатність аналізувати та визначати потреби пацієнта, визначати мету та цілі психологічної роботи.

СК 12. Здатність обирати необхідні психологічні втручання, планувати та реалізовувати втручання низької інтенсивності та психологічне консультування, здійснювати кризові втручання, планувати та здійснювати заходи психологічної абілітації та реабілітації, аналізувати та оцінювати ефективність психологічних втручань.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР12. Обирати адекватні психологічні втручання, планувати і реалізовувати втручання низької інтенсивності, психологічне консультування, кризові втручання, заходи з психологічної абілітації та реабілітації, оцінювати ефективність психологічних втручань, надавати рекомендації для покращення психічного здоров'я, визначати підстави для скеровування пацієнта за подальшою фаховою допомогою.

ПР 15. Визначати зміст діяльності клінічного психолога в моно- та мультидисциплінарних командах.

В результаті засвоєння курсу «Методика соціально-психологічного тренінгу» студент повинен:

Знати:

- основні теоретико-методологічні засади соціально-психологічного тренінгу та психології групової взаємодії;
- ключові принципи ефективної міжособистісної комунікації (активне слухання, емпатія, асертивність, зворотний зв'язок);
- типові бар'єри комунікації (семантичні, психологічні, соціокультурні) та способи їх подолання;
- структуру та функції вербальної й невербальної комунікації (мова, інтонація, міміка, жести, дистанція);
- основні моделі розвитку впевненості в собі та формування «Я-повідомлень»;
- закономірності групової динаміки під час проведення тренінгових занять (згуртованість, лідерство, кооперація, конфлікт);
- стратегії і тактики ведення діалогу, переговорів, медіації та публічних виступів;
- механізми конструктивного вирішення конфліктів (деескалація, компроміс, співпраця, фасилітація);
- психологічні техніки регуляції емоційного стану у процесі спілкування;
- принципи організації та проведення тренінгових занять, роль тренера і учасників;
- етичні стандарти комунікації у професійній діяльності психолога;
- можливості застосування тренінгових методик у різних контекстах (освітньому, організаційному, клінічному, соціальному).

Вміти:

- організовувати та проводити тренінгові заняття з розвитку комунікативних, емоційних, рефлексивних і соціальних умінь;
- вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом психології комунікації (комунікативна компетентність, асертивність, емпатія, зворотний зв'язок, невербальна експресія тощо);
- аналізувати комунікативні ситуації та визначати їх сильні й слабкі аспекти;
- застосовувати методики активного слухання, емпатійного відгуку та «Я-повідомлень» у практичній діяльності;
- моделювати комунікативні сценарії для відпрацювання навичок ведення діалогу та вирішення конфліктів;
- здійснювати діагностику психологічних і комунікативних бар'єрів і труднощів у взаємодії;
- обирати адекватні стратегії переговорів, медіації та командної співпраці;
- застосовувати техніки невербальної експресії та контролю комунікативного впливу;
- розробляти програми особистісного зростання через вдосконалення комунікативних навичок;
- дотримуватися етичних норм професійної комунікації у взаємодії з клієнтами, колегами та групами.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин - 5 кредитів ECTS. Програму дисципліни складає 1 модуль, до якого входять 2 змістові модулі.

Опис навчального плану з дисципліни (денна форма навчання)

Разом за дисципліною	Кількість годин, з них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього, год. / кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
	150 годин / 5 кредитів	20	40			
Модуль №1 «Методика соціально- психологічного тренінгу» Змістових модулів 2	150 годин / 5 кредитів	20	40	90	1-й	ПК - іспит

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин. Аудиторне навантаження - 40 %, СРС - 60 %.

Опис навчального плану з дисципліни (заочна форма навчання)

Разом за дисципліною	Кількість годин, з них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього, год. / кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
	150 годин / 5 кредитів	6	12	132	1-й	
Модуль №1 «Методика соціально-психологічного тренінгу» Змістових модулів 2	150 годин / 5 кредитів	6	12	132	1-й	ПК - іспит

Примітка : 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження – 12 %, СРС – 88 %

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин, 5 кредитів ECTS. Програму дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу» складає 1 модуль, який складається з 2 змістових модулів.

Модуль 1. «Методика соціально-психологічного тренінгу».

Змістовий модуль 1. Методологія і базові навички соціально-психологічного тренінгу

Тема 1. Вступ до соціально-психологічного тренінгу. Роль тренера, професійна позиція, межі компетентності та очікування групи.

Тема 2. Контракт, правила групи, конфіденційність, добровільність, психологічна безпека і формування атмосфери довіри.

Тема 3. Діагностика групового запиту: виявлення потреб, формулювання навчальних цілей і прогнозування ризиків тренінгової роботи.

Тема 4. Структура тренінгового заняття: вступ, розігрів, основний блок, рефлексія, підсумок, домашні завдання і таймінг.

Тема 5. Групова динаміка у тренінгу: етапи розвитку групи, ролі учасників, норми взаємодії, опір і способи фасилітації.

Тема 6. Техніки активного слухання у тренінговій групі: перефразування, уточнення, резюмування, віддзеркалення емоцій.

Тема 7. Асертивна поведінка, особисті межі і “Я-повідомлення”: тренінгові вправи для розвитку впевненого діалогу.

Змістовий модуль 2. Проєктування, проведення та оцінювання тренінгової роботи

Тема 8. Зворотний зв'язок у тренінгу: моделі SBI, DESC, баланс підтримки й корекції, профілактика оцінювання та сорому.

Тема 9. Рольова гра, психогімнастика і моделювання ситуацій: інструкція, проведення, завершення і рефлексивний аналіз.

Тема 10. Командна взаємодія: кооперація, розподіл ролей, спільне планування, прийняття рішень і аналіз командного процесу.

Тема 11. Конфлікти у тренінговій групі: попередження ескалації, фасилітація складної розмови, медіативні мікронавички.

Тема 12. Проміжний контроль практичних навичок: проєктування фрагмента тренінгу, проведення вправи і груповий супервізійний аналіз.

Тема 13. Проєктування тренінгової програми за реальним запитом: опис цільової аудиторії, цілей, очікуваних результатів і структури.

Тема 14. Тренінг емоційної компетентності: розпізнавання емоцій, емоційний словник, саморегуляція і підтримка іншого.

Тема 15. Тренінг стресостійкості: психоедукація про стрес, копінг-стратегії, майндфулнес, дихальні та тілесні практики.

Тема 16. Тренінг резильєнтності: ресурси, соціальна підтримка, толерантність до невизначеності, відновлення після складних подій.

Тема 17. Тренінг роботи з кризовими реакціями: стабілізаційні вправи, нормалізація реакцій, межі групової роботи і маршрутизація.

Тема 18. Професійна комунікація у медико-психологічному середовищі: рольові кейси, складні розмови, командна взаємодія.

Тема 19. Профілактика професійного вигорання: самооцінка ризиків, баланс ресурсів і навантаження, групова підтримка.

Тема 20. Підсумковий контроль практичних навичок: захист тренінгової програми, демонстрація фрагмента і підготовка до іспиту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Всього	у тому числі:			Всього	у тому числі:		
		Лекцій	Практик	СРС		Лекцій	Практик	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Модуль 1. «Методика соціально-психологічного тренінгу»							
Змістовий модуль 1. «Методологія і базові навички соціально-психологічного тренінгу»								
Тема 1. Вступ до соціально-психологічного тренінгу. Роль тренера, професійна позиція, межі компетентності та очікування групи.	6	2	2	2	6	2	0	4
Тема 2. Контракт, правила групи, конфіденційність, добровільність, психологічна безпека і формування атмосфери довіри. СРС: Психологічні механізми чуток і неформальної комунікації в малих групах та способи їх конструктивного опрацювання.	7	0	2	5	10	0	2	8
Тема 3. Діагностика групового запиту: виявлення потреб, формулювання навчальних цілей і прогнозування ризиків тренінгової роботи. СРС: Статус, престиж і неформальна ієрархія у групі: діагностичні ознаки та тренінгові способи вирівнювання участі.	9	2	2	5	7	0	0	7
Тема 4. Структура тренінгового заняття: вступ, розігрів, основний блок, рефлексія, підсумок, домашні завдання і таймінг.	4	0	2	2	6	0	2	4
Тема 5. Міжгрупова взаємодія: психологічні механізми конкуренції, кооперації та зниження упередженості. СРС: Культура помилки у групі: формування безпечного ставлення до невдач, навчання на досвіді та взаємної відповідальності.	9	2	2	5	12	2	2	8
Тема 6. Техніки активного слухання у тренінговій групі: перефразування, уточнення, резюмування, віддзеркалення емоцій. СРС: Навички звернення по допомогу і прийняття допомоги як компонент соціальної компетентності.	7	0	2	5	7	0	0	7
Тема 7. Асертивна поведінка, особисті межі і “Я-повідомлення”: тренінгові вправи для розвитку впевненого діалогу. СРС: Психологія вибачення та	9	2	2	5	7	0	0	7

відновлення взаємин після порушення групових норм.								
Разом за змістовим модулем №1	51	8	14	29	55	4	6	45
Змістовий модуль 2. «Проектування, проведення та оцінювання тренінгової роботи»								
Тема 8. Зворотний зв'язок у тренінгу: моделі SBI, DESC, баланс підтримки й корекції, профілактика оцінювання та сорому. СРС: Мікроагресії та приховані комунікативні упередження: розпізнавання, профілактика і корекція у тренінговій групі.	7	0	2	5	7	0	0	7
Тема 9. Рольова гра, психогімнастика і моделювання ситуацій: інструкція, проведення, завершення і рефлексивний аналіз. СРС: Ефект свідка і готовність до допомоги: соціально-психологічні механізми та вправи на відповідальну дію.	9	2	2	5	8	0	0	8
Тема 10. Командна взаємодія: кооперація, розподіл ролей, спільне планування, прийняття рішень і аналіз командного процесу. СРС: Соціальне порівняння і його вплив на самооцінку, мотивацію та поведінку учасників групи.	7	0	2	5	7	0	0	7
Тема 11. Конфлікти у тренінговій групі: попередження ескалації, фасилітація складної розмови, медіативні мікронавички. СРС: Психологічна дистанція і регуляція соціальної близькості в професійних та навчальних групах.	9	2	2	5	7	0	0	7
Тема 12. Проміжний контроль практичних навичок: проектування фрагмента тренінгу, проведення вправи і груповий супервізійний аналіз.	4	0	2	2	4	0	0	4
Тема 13. Проектування тренінгової програми за реальним запитом: опис цільової аудиторії, цілей, очікуваних результатів і структури.	6	2	2	2	6	0	2	4
Тема 14. Тренінг емоційної компетентності: розпізнавання емоцій, емоційний словник, саморегуляція і підтримка іншого. СРС: Довіра до інформації в групі: авторитет джерела, когнітивні евристики і перевірка фактів.	7	0	2	5	8	0	0	8
Тема 15. Тренінг стресостійкості: психоедукація про стрес, копінг-стратегії, майндфулнес, дихальні та тілесні практики.	9	2	2	5	8	0	0	8

СРС: Колективна відповідальність і розподілена агентність: ризики розмивання особистої відповідальності у спільній діяльності.								
Тема 16. Тренінг резильєнтності: ресурси, соціальна підтримка, толерантність до невизначеності, відновлення після складних подій. СРС: Психологічні механізми залученості та відчуття причетності у тимчасових тренінгових групах.	7	0	2	5	7	0	0	7
Тема 17. Тренінг роботи з кризовими реакціями: стабілізаційні вправи, нормалізація реакцій, межі групової роботи і маршрутизація. СРС: Групові ритуали і символи як засоби формування спільності: можливості та етичні обмеження.	9	2	2	5	12	2	2	8
Тема 18. Професійна комунікація у медико-психологічному середовищі: рольові кейси, складні розмови, командна взаємодія. СРС: Особливості соціально-психологічного тренінгу в мультикультурних групах: культурна чутливість та уникнення етноцентризму.	7	0	2	5	8	0	0	8
Тема 19. Профілактика професійного вигорання: самооцінка ризиків, баланс ресурсів і навантаження, групова підтримка. СРС: Розвиток громадянської взаємодії і психологічної культури діалогу засобами соціально-психологічного тренінгу.	9	2	2	5	7	0	0	7
Тема 20. Підсумковий контроль практичних навичок: захист тренінгової програми, демонстрація фрагмента і підготовка до іспиту.	4	0	2	2	6	0	2	4
Разом за змістовим модулем №2	99	12	26	61	95	2	6	87
Усього годин за модуль № 1	150	20	40	90	150	6	12	132
	Аудиторне навантаження – 40%, СРС – 60%				Аудиторне навантаження – 12%, СРС – 88%			
Разом за дисципліну	150	20	40	90	150	6	12	132

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форм	Заочна форма
1	Методика соціально-психологічного тренінгу як метод активного соціально-психологічного навчання: предмет, завдання, принципи, місце у підготовці магістра психології.	2	2
2	Теоретико-методологічні основи тренінгової роботи: групова динаміка, фасилітація, тренерська позиція та психологічна безпека.	2	-
3	Проектування програми соціально-психологічного тренінгу: аналіз запиту, цілі, структура, сценарій, методи і критерії ефективності.	2	2
4	Тренінг комунікативної компетентності: активне слухання, асертивність, емпатійна взаємодія, зворотний зв'язок і професійний діалог.	2	-
5	Тренінг командної взаємодії, лідерства, групового прийняття рішень і конструктивного розв'язання конфліктів.	2	-
6	Тренінг емоційної саморегуляції, стресостійкості, резильєнтності та профілактики професійного вигорання.	2	-
7	Етичні, безпекові, супервізійні та організаційні аспекти проведення соціально-психологічного тренінгу в освітньому, клінічному та організаційному середовищі.	2	-
8	Тренінгові технології психосоціальної реабілітації та абілітації: тренінг соціальних навичок (Social Skills Training), адаптації та підтримки осіб із психічними і соматичними розладами	2	-
9	Специфіка проектування та проведення тренінгових інтервенцій у кризових та екстремальних умовах	2	2
10	Інструментарій інтерактивного та симуляційного навчання в практиці тренера: кейс-технології, психогімнастика, рольове моделювання та методи верифікації групових результатів	2	-
Разом		20	6

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Вступ до соціально-психологічного тренінгу. Роль тренера, професійна позиція, межі компетентності та очікування групи.	2	-
2	Контракт, правила групи, конфіденційність, добровільність,	2	2

	психологічна безпека і формування атмосфери довіри.		
3	Діагностика групового запиту: виявлення потреб, формулювання навчальних цілей і прогнозування ризиків тренінгової роботи.	2	-
4	Структура тренінгового заняття: вступ, розігрів, основний блок, рефлексія, підсумок, домашні завдання і таймінг.	2	2
5	Групова динаміка у тренінгу: етапи розвитку групи, ролі учасників, норми взаємодії, опір і способи фасилітації.	2	2
6	Техніки активного слухання у тренінговій групі: перефразування, уточнення, резюмування, віддзеркалення емоцій.	2	-
7	Асертивна поведінка, особисті межі і “Я-повідомлення”: тренінгові вправи для розвитку впевненого діалогу.	2	-
8	Зворотний зв’язок у тренінгу: моделі SBI, DESC, баланс підтримки й корекції, профілактика оцінювання та сорому.	2	-
9	Рольова гра, психогімнастика і моделювання ситуацій: інструкція, проведення, завершення і рефлексивний аналіз.	2	-
10	Командна взаємодія: кооперація, розподіл ролей, спільне планування, прийняття рішень і аналіз командного процесу.	2	-
11	Конфлікти у тренінговій групі: попередження ескалації, фасилітація складної розмови, медіативні мікронавички.	2	-
12	Проміжний контроль практичних навичок: проєктування фрагмента тренінгу, проведення вправи і груповий супервізійний аналіз.	2	-
13	Проектування тренінгової програми за реальним запитом: опис цільової аудиторії, цілей, очікуваних результатів і структури.	2	2
14	Тренінг емоційної компетентності: розпізнавання емоцій, емоційний словник, саморегуляція і підтримка іншого.	2	-
15	Тренінг стресостійкості: психоедукація про стрес, копінг-стратегії, майндфулнес, дихальні та тілесні практики.	2	-
16	Тренінг резильєнтності: ресурси, соціальна підтримка, толерантність до невизначеності, відновлення після складних подій.	2	-
17	Тренінг роботи з кризовими реакціями: стабілізаційні вправи, нормалізація реакцій, межі групової роботи і маршрутизація.	2	2
18	Професійна комунікація у медико-психологічному середовищі: рольові кейси, складні розмови, командна взаємодія.	2	-
19	Профілактика професійного вигорання: самооцінка ризиків, баланс ресурсів і навантаження, групова підтримка.	2	-
20	Підсумковий контроль практичних навичок: захист тренінгової програми, демонстрація фрагмента і підготовка до іспиту.	2	2
Разом		40	12

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні роботи по дисципліні «Методика соціально-психологічного тренінгу» програмою не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Психологічні механізми чуток і неформальної комунікації в малих групах та способи їх конструктивного опрацювання.	4	4
2	Статус, престиж і неформальна ієрархія у групі: діагностичні ознаки та тренінгові способи вирівнювання участі.	4	4
3	Культура помилки у групі: формування безпечного ставлення до невдач, навчання на досвіді та взаємної відповідальності.	4	4
4	Навички звернення по допомогу і прийняття допомоги як компонент соціальної компетентності.	4	4
5	Психологія вибачення та відновлення взаємин після порушення групових норм.	4	4
6	Мікроагресії та приховані комунікативні упередження: розпізнавання, профілактика і корекція у тренінговій групі.	4	4
7	Ефект свідка і готовність до допомоги: соціально-психологічні механізми та вправи на відповідальну дію.	4	4
8	Соціальне порівняння і його вплив на самооцінку, мотивацію та поведінку учасників групи.	4	4
9	Психологічна дистанція і регуляція соціальної близькості в професійних та навчальних групах.	4	4
10	Довіра до інформації в групі: авторитет джерела, когнітивні евристики і перевірка фактів.	4	4
11	Колективна відповідальність і розподілена агентність: ризики розмивання особистої відповідальності у спільній діяльності.	4	4
12	Психологічні механізми залученості та відчуття причетності у тимчасових тренінгових групах.	4	4
13	Групові ритуали і символи як засоби формування спільності: можливості та етичні обмеження.	4	4
14	Особливості соціально-психологічного тренінгу в мультикультурних групах: культурна чутливість та уникнення етноцентризму.	4	4
15	Розвиток громадянської взаємодії і психологічної культури діалогу засобами соціально-психологічного тренінгу.	4	4
16	Підготовка до практичного заняття, опрацювання обов'язкової та додаткової літератури.	30	72
Разом		90	132

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготовка доповідей до участі у засіданнях студентського наукового гуртка, студентських наукових конференціях, написання наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел з певної наукової або практичної проблеми, підготовка та участь в університетському та Всеукраїнському етапах олімпіади з дисципліни, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт тощо.

Основні теми для науково-дослідницької роботи здобувача освіти:

1. Теоретичні підходи до вивчення комунікативної, емоційної та рефлексивної компетентності особистості.
2. Психологічні умови розвитку навичок ефективного міжособистісного діалогу.
3. Взаємозв'язок комунікативних умінь і рівня емоційного інтелекту.
4. Особливості формування довіри як базового чинника конструктивного спілкування.
5. Роль рефлексії у вдосконаленні комунікативних стратегій.
6. Соціально-психологічні чинники становлення впевненості у комунікації.
7. Психологічні аспекти подолання комунікативної тривожності у студентському середовищі.
8. Особливості гендерних відмінностей у комунікативних стилях.
9. Значення толерантності у міжособистісній взаємодії.
10. Взаємозв'язок самооцінки та комунікативної ефективності.
11. Роль гумору як інструмента міжособистісної комунікації.
12. Психологічні механізми виникнення та подолання непорозумінь у діалозі.
13. Комунікативна адаптація у нових соціальних середовищах.
14. Кроскультурні особливості міжособистісного спілкування.
15. Вплив лідерських якостей на ефективність комунікації у малих групах.
16. Психологічний аналіз стилів міжособистісної взаємодії.
17. Фактори формування позитивного іміджу у професійній комунікації.
18. Роль емпатичного слухання у профілактиці міжособистісних конфліктів.
19. Використання метафор і символів у психологічному тренінгу комунікацій.
20. Перспективи застосування тренінгових методів у професійній діяльності психолога.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів включає теоретичну підготовку до практичних занять, опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, опанування практичних навичок під час аудиторних занять відповідно до теми та практичній меті заняття, самостійне здобуття знань по темам, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів дисципліни та підсумкового контролю з дисципліни.

11. ФОРМА І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форма навчання: очна (денна) та заочна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, військової адміністрації та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Словесні: Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

Наочні: ілюстрування - це різноманітні картини, схеми, таблиці. Також використовується демонстрування, що характеризується рухливістю засобу показу. А саме: навчальні кінофільми та їх фрагменти, навчальні телепередачі та комп'ютерний показ. Комп'ютер дає змогу студентам, не виходячи із аудиторії бути присутніми на іноземних лекціях видатних учених, педагогів.

Практичні методи навчання використовуються для безпосереднього пізнання дійсності, поглиблення знань, формування вмінь і навичок. З них використовуються: практичні вправи (відпрацювання практичної навички).

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на кожному з практичних занять. Для контролю рекомендується застосовувати такі засоби визначення рівня підготовки студентів: тестові завдання (для контролю теоретичної підготовки студента), розв'язування ситуаційних завдань (для оцінки уміння застосовувати теоретичні знання у конкретних ситуаціях), виконання практичних навичок. Поточний контроль проводиться також шляхом усного опитування й аналізу участі студента у загальній дискусії під час практичних занять.

Знання студента з теми оцінюють традиційною оцінкою (5-ти бальна система) згідно «Положень про організацію навчального процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова».

Підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є іспит під час екзаменаційної сесії, який включає усну відповідь на завдання екзаменаційного білету.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати професійною термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання

за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань. Дає повні, розгорнуті відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій. Відповідає на додаткові запитання викладача.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної діяльності.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків, застосовує в практичній діяльності.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні навчально-дослідної роботи, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні практичної навички, або вправи, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні вправи, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%).

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %).

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%).

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань.

Оцінювання самостійної роботи студента

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на аудиторному практичному занятті, адже окремі завдання до самостійної роботи мають бути освоєні студентами як вхідний рівень знань до проведення практичних занять з дисципліни.

Оцінювання індивідуальної роботи студента

Бали за індивідуальну роботу нараховуються лише при успішному її виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, але становить не більше 12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність, або до підсумкової оцінки з дисципліни за участь та перемогу в університетських, всеукраїнських та міжнародних олімпіадах, наукових конференціях, при наявності друкованих робіт (шкала нарахування балів за індивідуальну роботу представлена в п. 14).

Критерії кінцевого оцінювання знань (іспит)

До іспиту здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені лекції відпрацьовані. В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки та відпрацювати пропущені заняття.

Оцінювання усної частини іспиту відбувається за 4-бальною шкалою:

«5» - здобувач повністю розкриває зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою, а також володіє інформацією, представленою в додатковій літературі, подає матеріал грамотною мовою в певній логічній послідовності, вірно використовує психіатричну термінологію, відповідає самостійно без навідних та додаткових запитань;

«4» - здобувач демонструє ґрунтовні знання і добре розуміння матеріалу з екзаменаційних питань, але припускається негрубих помилок або неточностей загального характеру, вірно відповідає на всі додаткові запитання;

«3» - здобувач неповно і непослідовно викладає матеріал, демонструє знання основних положень дисципліни, проте не називає всі основні поняття психіатрії, припускається помилок в трактуванні основних термінів, які лише частково виправляє після навідних і додаткових запитань екзаменатора;

«2» - здобувач отримує, якщо він не розкрив основний зміст екзаменаційних питань, виявлено незнання та/або нерозуміння студентом більшої частини навчального матеріалу, допущені грубі помилки не виправляє навіть після кількох навідних запитань екзаменатора.

Перелік питань для підсумкового контролю (іспит) з дисципліни «Методика соціально-психологічного тренінгу»:

1. Предмет, завдання та структура психології спілкування як наукової дисципліни.

2. Роль комунікації у діяльності медичного працівника та психолога.
3. Поняття комунікативної, емоційної та рефлексивної компетентності та їх складові.
4. Психологічні умови розвитку комунікативної, емоційної та рефлексивної компетентності.
5. Бар'єри у процесі спілкування: класифікація та шляхи їх подолання.
6. Особливості вербальної комунікації та її функції.
7. Паралінгвістичні засоби у структурі мовлення.
8. Значення міміки, жестів та пози у міжособистісній взаємодії.
9. Просторово-часові характеристики спілкування (проксемика, хрононеміка).
10. Механізми емпатії, атракції, ідентифікації та рефлексії у діалозі.
11. Особливості професійного діалогу в медико-психологічному контексті.
12. Психологічні підходи до розуміння конфлікту.
13. Типологія конфліктів у міжособистісній взаємодії.
14. Стратегії поведінки у конфліктних ситуаціях.
15. Принципи ненасильницького спілкування.
16. Методи деескалації конфліктних ситуацій.
17. Техніки активного слухання: перефразування, уточнення, резюмування.
18. Техніка віддзеркалення у комунікативному процесі.
19. Значення невербальної експресії для встановлення контакту.
20. Методи контролю і регуляції невербальної поведінки.
21. Поняття асертивності та її відмінність від агресивності й пасивності.
22. Використання "Я-повідомлень" у професійному та особистісному спілкуванні.
23. Постановка меж у діалозі як засіб психологічного захисту.
24. Конструктивні способи відмови у міжособистісній взаємодії.
25. Значення емпатії у професійній діяльності психолога.
26. Методи розвитку здатності до співпереживання.
27. Модель OARS: структура та ключові елементи.
28. Психологічні засади мотиваційного інтерв'ю.
29. Особливості повідомлення складної інформації у медико-психологічному середовищі.
30. Протокол SPIKES: основні етапи та психологічне значення.
31. Особливості поведінкових стратегій у конфліктних ситуаціях за Томасом-Кілманом.
32. Психологічні умови конструктивного вирішення конфлікту.
33. Командна взаємодія як предмет вивчення у психології комунікації.
34. Фактори формування групової згуртованості.
35. Рольові позиції у командній взаємодії.
36. Модель SBI як спосіб надання та отримання зворотного зв'язку.
37. Психологічні особливості цифрової комунікації.
38. Етичні норми комунікації у соціальних мережах.
39. Особливості спілкування у форматі телемедицини.
40. Взаємозв'язок комунікативної та рефлексивної компетентності з емоційним інтелектом.
41. Психологічні умови формування довіри у діалозі.
42. Роль рефлексії у вдосконаленні комунікативних стратегій.

43. Комунікативна тривожність: причини, прояви та шляхи подолання.
44. Гендерні відмінності у стилях спілкування.
45. Толерантність як чинник конструктивної комунікації.
46. Взаємозв'язок самооцінки та ефективності спілкування.
47. Використання гумору як інструменту міжособистісної взаємодії.
48. Механізми виникнення непорозумінь у діалозі.
49. Кроскультурні особливості міжособистісної комунікації.
50. Перспективи використання тренінгових методів у професійній діяльності психолога.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді іспиту після завершення вивчення дисципліни у I семестрі 1-го року навчання для очної та заочної форми навчання.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів) та індивідуальної роботи студента (від 6 до 12 балів).

Мінімальний (позитивний) бал, отриманий здобувачем вищої освіти в цілому за екзамен, становить **50. Максимальна сума балів - 80.**

Бали за екзамен відповідають такій шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Найбільш доцільним слід вважати такий підхід додавання індивідуальних балів з дисципліни:

- **10 балів** - за призові місця на всеукраїнських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських і міжнародних (закордонних) наукових конференціях з наявністю друкованої роботи.

- **9 балів** - за призові місця в університетських олімпіадах і наукових конференціях з наявністю друкованої роботи.

- **8 балів** - за участь (якщо ЗО брав участь, але не посів призове місце) у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських і міжнародних (закордонних) наукових конференціях з наявністю друкованої роботи.

- **6-7 балів** - за участь (якщо ЗО брав участь, але не посів призового місця) в університетській олімпіаді, науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

- **4-5 балів** - за участь у роботі клінічних кафедр (чергування з викладачами, участь у науково-дослідній роботі кафедр в позанавчальний час)

- **1-3 балів** - за виготовлення на кафедрах препаратів, схем, таблиць та відеофільмів - з урахуванням важливості виконаної роботи.

Максимальна кількість балів , яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, - 200 балів.

Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за дисципліну згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-120,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма, силабус
2. Презентації лекційних занять.
3. Плани практичних занять.
4. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять.
5. Методичні рекомендації для самостійної поза аудиторної роботи студентів.
6. Питання для підсумкового контролю знань і вмінь студентів.
7. Перелік питань до підсумкового контролю дисципліни.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Горенко М. В. Психологія спілкування : навч. посіб. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2024. 109 с.
2. Губенко І., Карнецька О., Шевченко О. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування. Київ: Медицина, 2021. 312 с.
3. Засекіна Л., Пастрик Т. Основи психології та міжособове спілкування. Київ: Медицина, 2018. 216 с.
4. Friston, K. J., Sajid, N., Quiroga-Martinez, D. R., Parr, T., Price, C. J., & Holmes, E. (2021). Active listening. *Hearing research*, 399, 107998.
5. Oliveira, F. F., Benute, G. R., Gibelli, M. A. B., Nascimento, N. B., Barbosa, T. V., Bolibio, R., .. & Bernardes, L. S. (2020). Breaking bad news: a study on formal training in a high-risk obstetrics setting. *Palliative medicine reports*, 1(1), 50-57.
6. Polivka, L., Delcour, C., Dufresne, H., Bartoli, S., Bataille, P., Bekel, L., .. & Melki, I. (2024). Breaking bad news: an active learning method for medical students. *BMC Medical Education*, 24(1), 994.
7. Prabhu, R., Sharran, S. S., Shenoy, P., Chatra, L., Veena, K. M., & Shetty, P. (2023). Awareness and Practice of “Spikes” Protocol among Post-Graduate Residents in Delivering Bad News—A Cross-Sectional Study. *Journal of Indian Academy of Oral Medicine and Radiology*, 35(3), 351-354.
8. Tennant, K., Long, A., & Toney-Butler, T. J. (2023). Active listening. In *StatPearls*. Treasure Island, FL: StatPearls Publishing.

Допоміжна література:

1. Єременко, Л. В. (2018). Конфліктологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог ТВ.
2. Єрмакова, С., & Байрамова, Д. (2024). Психологія міжособистісних відносин: роль емпатії та спілкування.
3. Мирошніченко, М. І. (2020). Психологія ділового спілкування. Конспект лекцій.

4. Abdullah, M. A., et al. (2024). Breaking bad news: A mixed-methods study on training needs and skills using the SPIKES protocol. *BMC Health Services Research*, 24, Article 11056. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-11056-2>
5. Sharma, A., Miner, A. S., Atkins, D. C., & Althoff, T. (2020). A computational approach to understanding empathy in text-based mental health support. *arXiv preprint arXiv:2009.08441*.
6. Tao, D., Lee, T., Chui, H., & Luk, S. (2022). Characterizing therapist's speaking style in relation to empathy in psychotherapy. *arXiv preprint arXiv:2203.13127*.
7. Tustonja, M., Stipić, D. T., Skoko, I., Čuljak, A., & Vegar, A. (2024). Active listening – a model of empathic communication in the helping professions. *Medicina Academica Integrativa*, 1(1), 12–25.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Електронна адреса сайту університету <http://vnmu.edu.ua>

Електронна адреса сайту бібліотеки університету <http://library.vnmu.edu.ua>

Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

МОН України <https://mon.gov.ua/>

Національна бібліотека України ім. В.В. Вернадського <http://nbuv.gov.ua/>

Бібліотека українських підручників <https://westudents.com.ua/>

Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України

<http://psychology-naes-ua.institute/>

Наукові пошукові платформи:

Google books <https://books.google.com.ua/>

Гугл академія <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
<https://www.researchgate.net/>

<https://www.academia.edu/> <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>